



Na temelju članka 22 Statuta Brčko distrikta BiH (Službeni glasnik Brčko distrikta BiH, broj 2/10 – pročišćeni tekst), Skupština Brčko distrikta BiH, na 19. redovitoj sjednici održanoj 26. siječnja 2022. godine, usvaja

**ZAKON
O SOCIJALNOM PODUZETNIŠTVU
BRČKO DISTRIKTA BOSNE I HERCEGOVINE**

PRVI DIO – OSNOVNE ODREDBE

**Članak 1
(Predmet Zakona)**

Zakonom o socijalnom poduzetništvu Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Zakon) uređuju se definicije, ciljevi, načela, primjena drugih propisa, status i registar socijalnih poduzeća, uvjeti za stjecanje statusa socijalnog poduzeća, postupak stjecanja statusa socijalnog poduzeća i prestanak poslovanja socijalnog poduzeća, potpora razvitka socijalnog poduzetništva, nadzor i druga pitanja od značaja za socijalno poduzetništvo i socijalna poduzeća u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Distrikt).

**Članak 2
(Definicije)**

Pojedini izrazi koji se koriste u ovom zakonu imaju sljedeće značenje:

- a) socijalna ekonomija označava dio ekonomije koji nema isključivo za cilj ostvarivanje profita za vlasnika kapitala, nego i koristi za širu društvenu zajednicu i društvene skupine, te može uključivati različite oblike ekonomskih i neekonomskih subjekata kao što su zadruge, poduzeća, udruge, fundacije ili druge pravne osobe;
- b) socijalno poduzetništvo je organizirana trgovačka djelatnost koja se vrši na tržišnom načelu radi ispunjavanja društvenog cilja, odnosno stvaranja inovativnih mogućnosti za rješavanje socijalnih, zdravstvenih, kulturnih, ekonomskih, ekoloških ili drugih društvenih izazova pojedinih skupina građana ili šire društvene zajednice, kao i sprječavanja nastajanja i otklanjanja posljedica društvene isključenosti i jačanja društvene solidarnosti i kohezije.

**Članak 3
(Cilj)**

Socijalno poduzetništvo ima za cilj da prepozna i riješi društveni problem radi ostvarenja održivog ekonomskog i društvenog rasta i razvitka Distrikta.

**Članak 4
(Primjena drugih propisa)**

Na pitanja koja nisu uređena ovim zakonom primjereno se primjenjuju odredbe Zakona o registraciji poslovnih subjekata u Brčko distriktu Bosne i Hercegovine i Zakona o upravnom postupku Brčko distrikta Bosne i Hercegovine.

DRUGI DIO – SOCIJALNO PODUZEĆE

Članak 5 (Načela)

Razvitak socijalnog poduzetništva zasniva se na sljedećim načelima:

- a) nediskriminacije, koja podrazumijeva ravnopravan pristup ostvarivanju prava i ispunjavanju obveze, koji isključuje diskriminaciju po bilo kojoj osnovi i u bilo kojoj fazi kreiranja, razvoja i potpore socijalnom poduzetništvu,
- b) uključenosti i transparentnosti, što podrazumijeva sudjelovanje zainteresirane strane u kreiranju politike i strateškog smjera razvitka socijalnog poduzetništva, a svi podatci, rezultati i ocjene učinaka potpore socijalnim poduzećima su transparentni i dostupni javnosti,
- c) tržišne konkurencije, što znači da se gospodarski subjekt potiče na međusobno natjecanju na tržištu ostvarujući bolje poslovno djelovanje kao rezultat konkurentskog pritiska drugih aktera s ciljem slobodne i poštene konkurencije,
- d) jednake mogućnosti, što znači da se osjetljivim i na drugi način ugroženim skupinama stanovništva pružaju jednake mogućnosti za poboljšanje svoga položaja i otklanjanje posljedica društvene isključenosti,
- e) socijalne inkluzije, što znači da osoba koja je u riziku od siromaštva i društvene isključenosti, dobije mogućnost i sredstva koja su potrebna za sudjelovanje u ekonomskom, društvenom i kulturnom životu, radi zadovoljavanja životnog standarda koji je prihvatljiv u društvu u kojem žive,
- f) zaštite životnog okoliša, što znači da socijalno poduzeće u ostvarivanju svojih ciljeva u zajednici doprinosi zaštiti i očuvanju životnog okoliša,
- g) ravnomjernosti razvitka, što znači da je razvitak socijalnog poduzetništva u funkciji bržeg ekonomskog razvitka Distrikta,
- h) racionalnosti, što znači da su mjere potpore usmjerene prema najučinkovitijem načinu otklanjanja društvene isključenosti, na osnovama samoodrživosti i pozitivnog poslovanja socijalnih poduzeća,
- i) zajedničkog djelovanja, što znači da javni, privatni i civilni sektor djeluje partnerski, uz međusobnu razmjenu znanja i vještina,
- j) održivog razvitka, što znači da je socijalno poduzeće samoodrživi poslovni subjekt koji traži novi način ostvarenja svojih potencijala, funkcionirajući kao okvir za održivi rast i razvitak cjelokupne ekonomije i društva, kao i za ostvarenje dodatne društvene vrijednosti i utjecaja.

Članak 6 (Socijalno poduzeće)

(1) Socijalno poduzeće je pravna osoba i osniva se u obliku poduzeća, zadruge, udruge građana, fundacije, ustanove ili u nekom drugom obliku, sukladno posebnom propisu, a koja je stekla status socijalnog poduzeća sukladno ovom zakonu.

(2) Pravna osoba čiji je osnivač Distrikt ne može steći status socijalnog poduzeća.

Članak 7 (Stjecanje statusa socijalnog poduzeća)

- (1) Pravna osoba podnosi **Odjelu za gospodarski razvitak, šport i kulturu (u daljnjem tekstu: Odjel)** zahtjev za stjecanje statusa socijalnog poduzeća (u daljnjem tekstu: zahtjev).
- (2) Uz zahtjev pravna osoba podnosi sljedeću dokumentaciju:
- izvadak iz sudskog registra,
 - osnivački akt ili statut,
 - godišnji i trogodišnji plan poslovanja,
 - ostalu dokumentaciju za koju Odjel smatra da je potrebna prilikom dodjele statusa socijalnog poduzeća, sukladno ovom zakonu.
- (3) Plan poslovanja iz stavka 2 točke c) ovog članka kao i osnivački akt ili statut podnositelja zahtjeva, sadrži obrazloženje uvjeta iz članka 8 stavka 1 točki c) i d) ovog zakona.

Članak 8 **(Uvjeti za stjecanje statusa socijalnog poduzeća)**

- (1) U svrhu upisa u registar, Odjel utvrđuje ispunjava li podnositelj zahtjeva sljedeće uvjete, odnosno:
- je li registriran kao pravna osoba,
 - ima li sjedište na teritoriju Distrikta,
 - je li osnovan s ciljem ostvarivanja socijalnog utjecaja ili rezultata sukladno ovom zakonu,
 - je li ograničio raspodjelu ostvarene neto dobiti sukladno ovom zakonu.
- (2) Uvjete iz stavka 1 ovog članka Odjel utvrđuje uvidom u dokumentaciju iz članka 7 ovog zakona.

Članak 9 **(Odlučivanje o zahtjevu)**

- (1) O zahtjevu iz članka 7 stavka 1 ovog zakona Odjel odlučuje u formi rješenja ili zaključka.
- (2) Zahtjev se odbacuje ako je nepotpun ili nedopušten, ako je podnesen od pravne osobe koja ne može steći status socijalnog poduzeća, o čemu se odlučuje zaključkom.
- (3) Zahtjev se odbija ako podnositelj ne ispunjava uvjete iz članka 8 ovog zakona, o čemu se odlučuje rješenjem.
- (4) Na odluke iz ovog članka podnositelj zahtjeva ima pravo izjaviti žalbu Apelacijskom povjerenstvu.

Članak 10 **(Registar socijalnih poduzeća)**

- (1) Socijalno poduzeće se registrira u posebnom registru socijalnih poduzeća (u daljnjem tekstu: registar), koji vodi **Odjel**.
- (2) Registar sadrži podatke iz članka 7 stavka 2 točki a), b), c) i d) ovog zakona koji se dostavljaju prilikom podnošenja zahtjeva sukladno ovom zakonu.
- (3) Socijalno poduzeće je dužno obavijestiti Odjel o svakoj promjeni podataka koji su upisani u registar, najkasnije u roku od 15 dana od izvršene promjene.
- (4) Registar se vodi u elektroničkom obliku i dostupan je javnosti na internetskoj stranici Vlade Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vlada).
- (5) Vlada, na prijedlog Odjela, donosi odluku kojom propisuje izgled i način vođenja registra, promjene, brisanje i objavljivanje podataka iz registra.

Članak 11 **(Ostvarivanje socijalnog utjecaja ili rezultata)**

Socijalni utjecaj ili rezultat socijalno poduzeće može ostvariti na jedan od sljedećih načina:

- a) ukoliko u odnosu na ukupan broj zaposlenih osoba, u radnom odnosu ima najmanje 30 % (trideset posto) osoba koje pripadaju sljedećim kategorijama: osoba koja je bila nezaposlena preko tri godine, osoba starija od 50 godina života, dijete poginulog branitelja, osoba s invaliditetom, osoba koja ima status ratnog vojnog invalida i razvojačenog branitelja, civilne žrtve rata, osoba koja je bila žrtva u kaznenom postupku, pripadnik nacionalne manjine, trudnica i samohrani roditelj, žrtva zlouporabe psihoaktivnih supstanci, žrtva nasilja u obitelji, žrtva trgovine ljudima, osoba u stanju socijalne potrebe zbog siromaštva, pretrpljene elementarne nepogode, izbjeglištva, migracije, dugotrajnog liječenja, osuđena osoba, i ostale osobe koje spadaju u kategoriju teže zapošljivih sukladno propisima kojim se uređuje oblast zapošljavanja i propisima kojim se uređuje oblast zdravstvene zaštite i socijalne skrbi;
- b) obavljanjem poslova u bilo kojoj registriranoj klasificiranoj djelatnosti kojima se ostvaruju društveni ciljevi;
- c) financiranjem projekta pravne osobe kojim se ostvaruje društveni cilj;
- d) obavljanjem djelatnosti povjerene prijenosom javne ovlasti od nadležne institucije.

Članak 12 (Raspodjela dobiti)

Dobit socijalnog poduzeća namijenjena za isplatu članovima ili vlasnicima kapitala socijalnog poduzeća ne može biti veća od 49 % (četrdeset devet posto) neto dobiti.

Članak 13 (Demokratsko sudjelovanje zaposlenih radnika kod odlučivanja u socijalnom poduzeću)

- (1) Mišljenje zaposlenih radnika se pribavlja prilikom odlučivanja o sljedećim pitanjima:
- a) raspodjeli neto dobiti socijalnog poduzeća,
 - b) stjecanju ili raspolaganju imovinom velike vrijednosti sukladno propisu kojim se uređuje rad pravnih osoba;
 - c) prestanku statusa socijalnog poduzeća.
- (2) Osnivačkim aktom ili statutom socijalnog poduzeća utvrđuje se rok u kojem je potrebno pribaviti mišljenje iz stavka 1 ovog članka, kao i postupak njegovog pribavljanja.
- (3) Sudjelovanje zaposlenih može se ostvariti preko sindikalnog izjašnjavanja, izjašnjavanja preko vijeća radnika ili na neki drugi način.
- (4) Osnivačkim aktom ili statutom djelokrug sudjelovanja zaposlenih radnika socijalnog poduzeća može se proširiti i na sudjelovanje u odlučivanju o drugim pitanjima iz poslovanja socijalnog poduzeća.

Članak 14 (Informiranje javnosti)

Socijalno poduzeće je dužno svoje financijsko i poslovno izvješće i plan, kao i dokumente o organizacijskoj i vlasničkoj strukturi, tijelima upravljanja u socijalnom poduzeću, odluke i druge interne akte socijalnog poduzeća učiniti dostupnim javnosti preko svoje internetske stranice, izuzev dokumenata koji su poslovna tajna socijalnog poduzeća.

Članak 15 (Izvještavanje)

- (1) Socijalno poduzeće je dužno Odjelu dostaviti poslovni i financijski plan i izvješće, plan reinvestiranja dobiti i druge podatke od značaja za praćenje primjene ovog zakona.

- (2) Socijalno poduzeće u izvješću iz stavka 1 ovog članka navodi ugovor i projekt na temelju kojeg je ostvarilo pravo na povlastice.
- (3) Plan i izvješće iz stavka 1 ovog članka dostavljaju se na godišnjoj razini ili izvanredno po zahtjevu Odjela.
- (4) Socijalno poduzeće koje ne posluje sukladno odredbama ovog zakona, Odjel pismeno poziva da svoje poslovanje uskladi sa zakonom.
- (5) Ukoliko socijalno poduzeće ne postupi sukladno stavku 4 ovog članka Odjel pokreće proceduru brisanja iz registra.

Članak 16 **(Prestanak statusa socijalnog poduzeća)**

- (1) Status socijalnog poduzeća prestaje:
- a) prestankom rada pravne osobe,
 - b) u slučaju da socijalno poduzeće ne ispunjava uvjete propisane člankom 8 stavkom 1 točkama b), c) i d) ovog zakona,
 - c) odlukom o prestanku statusa socijalnog poduzeća.
- (2) Socijalno poduzeće može donijeti odluku iz stavka 1 točke c) ovog članka pod uvjetom da je realiziralo sve ugovore ili projekte na temelju kojih je ostvarilo pravo na povlastice, odnosno da tijelima Distrikta vrati novčana sredstva, kao i drugu imovinu i povlastice dobivene na temelju tog statusa, na način definiran ugovorom.
- (3) U slučaju iz stavka 2 ovog članka socijalno poduzeće podnosi Odjelu zahtjev za prestanak statusa socijalnog poduzeća, u kojem navodi sve podatke o povlasticama koje je ostvarilo u tom statusu.
- (4) Uz zahtjev iz stavka 3 ovog članka socijalno poduzeće dostavlja odluku o prestanku statusa socijalnog poduzeća, kao i drugu materijalnu dokumentaciju iz koje proizlazi da su ispunjeni uvjeti predviđeni stavkom 2 ovog članka.
- (5) Voditelj Odjela donosi rješenje o prestanku statusa socijalnog poduzeća i brisanju iz registra u sljedećim slučajevima:
- a) nakon dobivanja dokaza o nastupanju činjenice iz stavka 1 točke a) ovog članka,
 - b) nakon što utvrdi da socijalno poduzeće ne ispunjava uvjete propisane članom 8 stavkom 1 točkama b), c) i d) ovog zakona,
 - c) ako su ispunjeni uvjeti iz stavka 2 ovog članka.
- (6) U slučaju da nisu ispunjeni uvjeti iz stavka 2 ovog članka, voditelj Odjela donosi rješenje o odbijanju zahtjeva za prestanak statusa socijalnog poduzeća.
- (7) Protiv rješenja iz stavaka 5 i 6 ovog članka može se izjaviti žalba Apelacijskom povjerenstvu.

Članak 17 **(Usklađivanje poslovanja socijalnog poduzeća)**

- (1) Socijalno poduzeće koje nakon stjecanja statusa socijalnog poduzeća ne posluje sukladno odredbama ovog zakona i ne ispunjava uvjete propisane člankom 8 stavkom 1 točkama c) i d) ovog zakona, Odjel poziva da uskladi svoje poslovanje u roku koji ne može biti dulji od 90 dana.
- (2) Za socijalno poduzeće koje ne uskladi svoje poslovanje u roku iz stavka 1 ovog članka voditelj Odjela donosi rješenje o prestanku statusa i brisanju iz registra.
- (3) Pravna osoba koja je izgubila status socijalnog poduzeća na način iz stavka 2 ovog članka gubi sve povlastice koje su u svezi s tim statusom i dužna je vratiti tijelima Distrikta novčana sredstva, kao i drugu imovinu i povlastice dobivene na temelju tog statusa, na način definiran ugovorom.
- (4) Protiv rješenja iz stavka 2 ovog članka socijalno poduzeće ima pravo izjaviti žalbu Apelacijskom povjerenstvu.
- (5) Odjel na svojoj internetskoj stranici objavljuje rješenje o prestanku statusa i brisanju iz registra.

Članak 18 **(Vijeće za socijalno poduzetništvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine)**

(1) Gradonačelnik Brčko distrikta Bosne i Hercegovine odlukom osniva Vijeće za socijalno poduzetništvo Brčko distrikta Bosne i Hercegovine (u daljnjem tekstu: Vijeće).

(2) Vijeće je nadležno:

- a) sudjelovati u izradi dokumenata socijalnog poduzetništva Distrikta,
- b) analizirati stanje socijalnog poduzetništva u Distriktu i Bosni i Hercegovini,
- c) pokretati inicijative i predlagati mjere za promicanje socijalnog poduzetništva,
- d) promovirati društvenu ekonomiju i socijalno poduzetništvo,
- e) promicati dijalog između svih zainteresiranih strana u socijalnom poduzetništvu,
- f) pratiti trendove u okruženju, Europskoj uniji i svijetu u svezi sa socijalnom ekonomijom i socijalnim poduzetništvom.

(3) Vijeće čini sedam članova i čine ga predstavnici institucija Distrikta, nevladinog sektora i gospodarstva.

Članak 19 **(Povlastice)**

(1) Socijalno poduzeće ima pravo na posebne porezne i carinske povlastice i oslobađanja na način kako je to regulirano posebnim propisima o porezu, carinama i doprinosima.

(2) Socijalno poduzeće ima pravo i na posebne povlastice i oslobađanja od drugih vrsta naknada, pristojbi ili članarina sukladno posebnim zakonskim ili podzakonskim propisima.

(3) Socijalno poduzeće ima pravo na poticaje, subvencije, donacije i transfere na način kako je to regulirano posebnim propisima.

Članak 20 **(Nadzor)**

Nadzor nad provedbom odredaba ovog zakona i na temelju njega donesenih propisa vrše Odjel i mjerodavna inspekcija.

Članak 21 **(Novčane kazne)**

(1) Novčanom kaznom od 1.000 KM do 3.000 KM kaznit će se za prekršaj socijalno poduzeće ako:

- a) ne obavijesti Odjel o svakoj promjeni podataka koji su upisani u registar (članak 10 stavak 3),
- b) ne učini akte dostupne javnosti (članak 14),
- c) redovito ili izvanredno po zahtjevu Odjela ne dostavlja izvješća (članak 15),
- d) ne uskladi poslovanje u roku i na način predviđen ovim zakonom (članak 17).

(2) Za prekršaje iz stavka 1 ovog članka kaznit će se i odgovorna osoba u socijalnom poduzeću, novčanom kaznom od 500 KM do 1.000 KM.

TREĆI DIO – PRIJELAZNE ODREDBE

Članak 22 **(Donošenje podzakonskih akata)**

Vlada u roku od šest mjeseci od dana stupanja na snagu ovog zakona donosi podzakonski akt iz članka 10 stavka 5 ovog zakona.

Članak 23
(Stupanje na snagu)

Ovaj zakon stupa na snagu osmog dana od dana objavljivanja u Službenom glasniku Brčko distrikta BiH.

Broj: 01-02-208/22
Brčko, 26. 1. 2022. godine

PREDSJEDNIK
SKUPŠTINE BRČKO DISTRIKTA BiH
Mr. sc. Siniša Milić